

moment Sakka considering the matter found out how discontented Kusa was, ----. (The Jataka: Vol. V & VI: Book XX: p-157)

- “သိက်ဒ်လအ်အာ ဟံ့ဂံ့ကျင်စိုပ်အဲရော” အ္ဍာဂး။ “ယံ့ကောန်တလ၊ သမ္မာအဲဂ် ဒ်ဒုသီလ ရောင်အ်။ ကြံကြညာတ်မြတ်မဇောဟ်ထဇောဟ် ဤင်ကိုစဏာဲဥပွါယ်လောန်။ ပသတ်စိုတ် သမ္မာအဲဂ်ဒ်လေဝ် ဂြင်တီဟံ့မာန်အ်” ဗမ္မးဗ္ဗဲဂ်ဂး။ (၅၅၀။ ၉-၆၄။ ပ-၂၀၆။ အစ္စောံ။) (မဇောဟ်ထဇောဟ် = မ္ဗိုဟ်ထဍိုဟ်) ပဲ့မူအေဂံလိက်/ “Master, by wife is the cause,” said he. And he told the Bodhisatta how she (his wife) was meek one day like a slave-girl, and **tyrannical** the next; how he could not make her out at all, ----. (The Jataka: Vol. I & II: Book I: p-159)
- “ယံ့နဲပိုတံ၊ အဂံလိမာ ဝိန်မဒ်ကမ္မတ်မ္ဗိုဟ်ထဍိုဟ် ဆိတဇုက်ဒံင်ပဲ့တဲကိုလေဝ် ကျပ်တြဲ ပိုဂ် နတဲသွး ဟံ့မဲ့ကိုလွတ်မဲ့သတ်တဲ မဂံဝေတ်ကျေအဂံလိမာဂ် အံသဝ်လောန်ကော့ရ” ဂမီ ဂမ္ဗိုင်ဂး။ (၅၅၀။ ၉-၅၃၇။ ၉-၃၄၃။ အစ္စောံ။) ပဲ့မူဗ္ဗာ/ “ငဲ့ရှင်တို့၊ ခြေအံ့ဖွယ်ရှိစွ။ သဗ္ဗညုဘုရားသခင်သည် ထိုသို့သဘောရှိသော ရုန့်ရင်းကြမ်းကြုတ်စွာသော လက်၌သွေး ရှိသော ခိုးသူကြီးဖြစ်သော အဂံလိမာလမထေရ်ကိုစင်လျက် တုတ်လှံတံလက်နက် ကိုင်စွဲ တော်မမူဘဲ ဆုံးမတော်မူ၍ အဆိပ်မရှိသည်ကို ပြုတော်မူသဖြင့် ပြုနိုင်ခဲ့သောအမှုကို ပြုတော်မူ၏။ သဗ္ဗညုဘုရားရှင်တို့မည်သည်ကား အံ့ဖွယ်ရှိစွ။ ပြုနိုင်ခဲ့သောအမှုကို ပြု တော်မူပေစွ” ဟု (ရဟန်းတို့သည်) စကားကိုဖြစ်စေကုန်၏။ (၅၅၀။ ပဉ္စ-၆၉၀။ ညောင်ကန်။) ပဲ့မူအေဂံလိက်/ At that time they started this subject in the Hall of Truth, saying, “Oh! What a miracle, sirs, was wrought by the Blessed One in that he thus peacefully and without using any violence converted and humbled such a **cruel and blood-stained** robber as Angulimala: Oh! Buddhas verily do mighty works!” (The Jataka: Vol. V & VI: Book XXI: p-246)

(((((((((((((((((((((((((((((((())))))))))))))))))))))))))

မြိမြိန်

ဝေါဟာရ ‘မြိမြိန်’/ ‘မြိမ်မြိန်’ ဝံ ပဲ့အဘိဓါန်အ္ဍာဟာလီဒေဂ် ညးထွးလဝ်ဒဒ်ကြိယာမဲ့တု ညးကိုလဝ် အဓိပ္ပာယ် v. to take care of, to foster ရ။ ပဲ့အဘိဓါန်မန်ဗ္ဗာအ္ဍာထောန်သိင်ဂ် ဝေါဟာရ ‘မြိ မြိန်’ ဝံ ညးကိုလဝ်အဓိပ္ပာယ် ‘ကျွေးမွေးစောင့်ရှောက်သည်’ ရ။ အဓိပ္ပာယ်အ္ဍာဟာလီဒေမကိုလဝ် ဗတ်ဘာသာအေဂံလိက်ဂ်ကို အဓိပ္ပာယ်အ္ဍာထောန်သိင်မကိုလဝ် ဗ္ဗဲဘာသာဗ္ဗာဂ်ကို ဒးရးတ်မဲ့မလောန် ရ။

နဲသက်လောန် (ဍာန်သုတေသနလိင်ပတ်မန်-ကွီန်ဍုင်အမေရိကန်)

ပွဲလိက်သုတ်ဇာတ်မသုန်ကွဲမသုန်စော် မူလလိက်ကျော်အစွောင့် ညးချူတ် ‘မြိမြန်’ ဗွဲမညီသာတုပ် သွဟ်ရ။ နဲပံင်အမခဝ် ‘မြိမြန်’/ ‘မြိမြန်’ ဂ်တုန် ပွဲလိက်သွာင်လှို အဲဂံညာတ်လဝ်နွံ ဗွဲမအောန်ရ။

ဒးဖလှဲပွဲတ်အဓိပ္ပါယ်ညိမ္မး ဝေါဟာရ ‘မြိမြန်’ ဝံ မှုအဓိပ္ပါယ် ‘ရံင်စံင်’၊ ‘မင်မွဲ’၊ ‘ကျောန်ဗစ’၊ ‘ကျောန်စိုတ်’၊ ‘လွီလွတ်’၊ ‘ဝီပရာ’ ရ။ ဗွဲဘာသာဗွဲမ္မး ‘ကျွေးမွေးသည်’၊ ‘မွေးမြူသည်’၊ ‘လုပ်ကျွေးသည်’၊ ‘ထောက်ပံ့သည်’၊ ‘ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်သည်’၊ ‘ထိန်းသိမ်းထားသည်’ မဒ်ရ။ ဗွဲဘာသာ အင်္ဂလိက်တုန် to take care of, to foster, to rear, to guard, to take charge of, to feed, to tend, to bring up, to maintain, to support မဒ်ရ။

ပွဲဝတ်ကောန်မသုန်သင်ဂ်

- ကျောန်စိုတ်မြိမြန်၊ ဆန်စန်ကောင်ကာ မင်အာတောဝ်ဟာန်၊ ကိုဒါန်ဒိုန်ပိုန် ထောက်သျှိုန်ဒင်အဲ၊ ဝတ်မသုန်ကွဲ လျိုင်နဲကောန်တအံရောင်။

ပွဲဘာသာဗွဲမ္မး

- ကျွေးမွေးမပျက်၊ ဆောင်ရွက်စီမံ မွေခံထိုက်စေ၊ လူမျှဝေ၍ စောင့်လေမျိုးနွယ်၊ ဝတ်ငါးသွယ် ကျင့်ဖွယ်သားတို့တာ။
- ဗောဓိသတ် သိုမထွဲဒိုင်လတူအာကာသ ဂွံတန်ဒိုင်တု နရမျှာင်ညင်ဗတဝ်သဲဂ် တံခပ်ကို သိုင်ရ။ “ယံသိုင်မအဲမပြ၊ အဲမဒ်ကောန်သိုင်မအဲမပြ ဂ်သိုင်မအဲမပြ ဩဝ်မြိမြန်အဲဒိုက်ညိ အဲ။ သတ်သွာင်မပွဲစင်ချေတံဂ်လေဝ် ခိုန်ဟံဒ်ကောန်သိုင်မကိုလေဝ် သိုင်မမြိမြန်လဝ်ခဲကို။ အဲမဒ်ကောန်သိုင်မအဲအရင်ဂ် မုဒ်သိုင်ဟံမြိမြန်လဝ်အဲဒိုက်ရောအဲ” ဗောဓိသတ်ဂး။ (၅၅၀။ ၉-၇။ ၁-၂၆/၂၇။ အစွောံ။) ပွဲမုဗွဲ/ ဘုရားလောင်းသည် ကောင်းကင်၌ ထက်ဝယ်ဖွဲ့စွေ နေလျက် သာယာစွာသောအသံဖြင့် အဘအား တရားဟောလိုရကား -- “လူတို့ကိုအစိုး ရတော်မူသောမင်းကြီး၊ အကျွန်ုပ်သည် အရှင်မင်းကြီး၏သားတည်း။ ရှင်မင်းကြီးသည် အကျွန်ုပ်ကို မွေးမြူပါလော့။ ရှင်မင်းကြီးသည် တပါးကုန်သောသူတို့ကိုလည်း မွေးမြူ၏။ ရှင်မင်းကြီးသည် မိမိသားကို အသိုမု၍ မမွေးမြူသနည်း။” (၅၅၀။ ၁-၅၅/၅၆။ ညောင်ကန်။) ပွဲမူအင်္ဂလိက်/ Seated cross-legged in mid-air, the Bodhisatta in sweet tones repeated this stanza to his father, declaring the truth: -- “Your son am I, great monarch; rear me, Sire! The king rears others, but much more his child.” (The Jataka: Vol. I & II: Book I: p-29) (rear: (vt&vi)

help to grow, bring up, take care of, foster: မွေးမြူသည်။ ပြုစုစောင့်ရှောက်သည်။
ကြီးပြင်းအောင်မွေးမြူသည်။/ ရှေ့ဆောင်အဘိဓါန်။ ဦးလွင်ဦး။)

- “ယုံအမတ်တံ၊ ခမီမူးဂှ် ဝံမြိမြန်ကောန်ဇုာ်မူးဂှ် သ္တိုင်သန်ရ။ အာကေတ်နင်ဖျဏာ ကိုမံင်မ တံဂှ် မြိမြန်လဝ်ရ” သိုင်ဂးတဲ ကေတ်ဖျဏာ(ကောန်ဇုာ်ဂှ်)တဲ ကိုမံင်မတံဂှ်မြိမြန်လဝ်ရ။ ဇော်ညိတဲ ဂကောံကောန်ဇုာ်ဂှ် ဝေင်ဂြိုင်တို့ဗျိုင်တရ။ တဲကုမာရကဿပ မကိုယျုရ။ (၅၅၀။ ၉-၁၂။ ၁-၄၀။ အစွောံ။) ပဲ့မူဗ္ဗာ/ “အချင်းတို့၊ ရဟန်းမိန်းမတို့အား သူငယ်ကို **စောင့်ရှောက်ခြင်း**မည်သည်ကား ပလိဗောဓဖြစ်၏။ ထိုသူငယ်ကို ငါတို့လုပ်ကျွေးကုန်အံ့” ဟုဆို၍ မင်းသည် ထိုသူငယ်ကို ကချေသည်မိန်းမတို့အား ပေးစေ၍ မင်းသားတို့၏ အခြံအရံအစောင့်အရှောက်ဖြင့် ကြီးစေ၏။ အမည်မှည့်သောနေ့၌လည်း ထိုသူငယ်အား ကဿပ ဟူသောအမည်ကို မှည့်ကုန်၏။ (၅၅၀။ ၁-၇၄။ ညောင်ကန်။) ပဲ့မူအေဂံလိက်/ “Sirs,” said the king, “**the care of children is a clog on Sisters in their religious life; let us take charge of him.**” So the infant was handed over by the king’s command to the ladies of his family, and **brought up** as a prince. When the day came for him to be named, he was called Kassapa, ---. (The Jataka: Vol. I & II: Book I: p-38)
- “မူဂှ် ဝူကျာ်မဟိုရော” သိုင်သွာန်။ “တွညးစွံလဝ်ပြောဟိတ် ကိုမင်ချင်ဂှ် ‘သို့တွညးဂှ် ကို အဲကျောန်စိုတ်မြိမြန်ရောင်’ ပြောဟိတ်ဂးတဲ ပြောဟိတ်ပြာပ်ကျင်ကိုအဲတဲ ညံင်ဂလာန်ပြောဟိတ်ဂှ် အဲဟံပဗက်တဲ (ပြောဟိတ်)ရပ်စပ်ကဝိတ်ကဝးသင်ဇုာ်အဲတဲ ဗပေင်ဝှပ်စိုတ်ဇကုတဲ အာကော့ရ။ သင်ဝှပ်ပြောဟိတ်ပအဲဒိုက်ဖြ” ဝူကျာ်ဂး။ (၅၅၀။ ၉-၁၂။ ၁-၃၄။ အစွောံ။) ပဲ့မူဗ္ဗာ/ “ရှင်မ၊ ထိုစကားကို အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသနည်း” ဟု မင်းသည်ဆို၏။ “မြတ်သောမင်းကြီး၊ သင်မင်းကြီးတို့သည် မြို့ကိုစောင့်စိမ့်သောငှာ ထားသောပုရောဟိတ်သည် သင်မင်းကြီးတို့၏အိမ်တော်ကို **သုတ်သင်**အံ့ဟု ဤသို့လာ၍ မိမိစကားကို နားမထောင်သောအကျွန်ုပ်ကို သတ်ပုတ်၍ မိမိနှလုံးအလိုကို ပြည့်စေ၍ သွား၏” ဟု မိဖုယားဆို၏။ (၅၅၀။ ၁-၅၁။ ညောင်ကန်။) ပဲ့မူအေဂံလိက်/ “What do you mean?” (said the king.) “The chaplain whom you left to watch over the city came here on pretence of **seeing after** the palace; and because I would not yield to his will, he beat me to his heart’s content and went off.” (said the queen.) (The Jataka: Vol. I & II: Book I: p-265)
- “ယုံကောလု၊ နမ္မိက်မဲ့ကတိုင်ဝှ် တွအဲဂိုင်ကေတ်တဲ ဒဒ်သမ္မေဟ်တွပိုန်ဂှ် တွအဲပွန်လဝ်တဲ မြိမြန်ကောန်သမ္မာရ။ ပွမဂစိုတ်လမျိုသတ်ဂှ် တွအဲအေင်ဒင်ရ။ လှပျိုသရံပိပ်ရ။ ဒါန်သီလဘာဝနာဂှ် တွအဲမှတ်ပျဲညိ” ရဝှ်(ဗောဓိသတ်သိုင်ဒြဲဝှ်) ဒြောံဗ္ဗောန်လှတဲ ဖအောင်ဖျဏာလှဂှ် ကိုစအာတဲ ဗောဓိသတ်လုပ်အာဂြိုပ်ရ။ (၅၅၀။ ၉-၃၅။ ၃-၃၁။ အစွောံ။) ပဲ့မူဗ္ဗာ/ (ဘုရားလောင်းသမင်မင်းသည်) ကျက်စားရာမြေ၌ မြင်အပ်သော တစ်ခုသောပတ္တမြားတုံးကို မုဆိုးအားပေး၍ “အဆွေ၊ ယနေ့မှစ၍ ပါဏာတိပါတ အစရှိသည်ကို မပြုလင့်။

ဤပတ္တမြားဖြင့် ဥစ္စာကိုဖြစ်စေ၍ သားမယားတို့ကိုမွေးလျက် ဒါနသီလအစရှိကုန်သော ကောင်းမှုတို့ကို ပြုလော့” ဟု မုဆိုးအား အဆုံးအမကိုပေး၍ တောသို့ဝင်၏။ (၅၅၀။ တ-၅၁။ ညောင်ကန်။) ပွဲမူအေဂံလိက်/ - he (the deer) gave the hunter a magic jewel which he had found in their feeding ground and said, “Friend, henceforth take not the life of any creature, but with this jewel set up a household and **maintain** a wife and children, and give alms and do other good works.” And thus admonishing him, the stag disappeared in the forest. (The Jataka: Vol. III & IV: Book V: p-123)

- ဗောဓိသတ်ပိုဒ်ကောန်ခြံ နန္ဒိယဂဗ္ဘု ချိုက်ပင်တံကောသီလအာစာရဝတ် မြိမြိန်နှိုင်းမိကိုမ ဓါရ။ (၅၅၀။ ၉-၃၈၅။ ဒု-၄၀၀/၄၀၁။ အစွောံ။) ပွဲမူဗ္ဗာ/ ဘုရားလောင်းသည် သမင်အ မျိုး၌ဖြစ်၏။ အရွယ်သို့ရောက်လတ်သော် နန္ဒိယမိဂဟူသော အမည်ရှိသည်ဖြစ်၍ သီလအ ကျင့်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ မိဘတို့ကို မွေး၏။ (၅၅၀။ တ-၁၇၂။ ညောင်ကန်။) ပွဲမူအေဂံ လိက်/ - the Bodhisatta was born as a deer; when he grew up he was named Nandiyamiga, and being excellent in character and conduct he **supported** his father and mother. (The Jataka: Vol. III & IV: Book VI: p-172)
- လမြအာရင်ပွဲကတိုင်၎် ညာတ်ကောန်ကိုက်ဗရောန်စောန်တံ၎်တဲ “အဲပစကောန်အဲရ” ချပ် တဲ လဝ်စိုတ်တဲ လမြစုတ်ပွဲနတောဝ်၎်တဲ ယိုဖျံနင်ရ။ စိုပ်သို့တဲ ဗစလဝ်ပင်၎်ယာဂတဲ မြိ မြိန်လင်ညင်ကောန်ဝှံရ။ ကောန်ကိုက်ဇ္ဇော်၎် မဟာတုဏ္ဍိလ မကိုယု။ ဒေဝတ်၎် စူဠတုဏ္ဍိလ ကိုလဝ်ယု။ (၅၅၀။ ၉-၃၈၈။ ဒု-၄၁၇။ အစွောံ။) ပွဲမူဗ္ဗာ/ မိန်းမအိုသည် ဝက်ငယ်တို့ကို မြင်၍ သားအမှတ်ကိုပြု၍ တောင်း၌ထည့်၍ အိမ်သို့ဆောင်၍ အကြီးအား မဟာတုဏ္ဍိလဟူ သောအမည်၊ အငယ်အား စူဠတုဏ္ဍိလဟူသောအမည်ကို မှည့်၍ ထိုဝက်ငယ်တို့ကို သား ငယ်ကဲ့သို့ မွေး၏။ (၅၅၀။ တ-၁၉၄။ ညောင်ကန်။) ပွဲမူအေဂံလိက်/ The old woman saw the young pigs, and feeling towards them as to children of her own she put them in the basket and took them home: then she called the elder Mahatundila (Big-snout), the younger Cullatundila (Little-snout), and **reared** them like children. (The Jataka: Vol. III & IV: Book VI: p-181) (ဗရောန်စောန် = အစက်အပြောက်ဖြစ်သော = spotted)
- (ဇာဒိသိုင်)မနောဇ၎် အာဂစိုတ်ပြင်၎်တံ၎်တဲ ကေတ်နင်မြိမြိန်မိမ, သမ္ဘာ, ဒေံမြိ၎်ရ။ (၅၅၀။ ၉-၃၉၇။ ဒု-၄၄၇။ အစွောံ။) ပွဲမူဗ္ဗာ/ မနောဇ(ခြသေံ)သည်ကား ကျွဲအစရှိသည် တို့ကိုသတ်၍ အသားကိုဆောင်၍ မိဘတို့ကိုလည်းကောင်း နှမကိုလည်းကောင်း မယားကို လည်းကောင်း မွေး၏။ (၅၅၀။ တ-၂၄၃။ ညောင်ကန်။) ပွဲမူအေဂံလိက်/ Manoja (the lion) killed wild buffaloes and other animals, and so got flesh to **feed** his parents, sister and wife. (The Jataka: Vol. III & IV: Book VII: p-199)

- “ယုံကလော်၊ မကော်ပျော်အဲဒ် မစအဲရမချပ်။ ယဝ်ရမစကွဲအဲမွဲး အဲဒ် နိညးကွောန်စိုတ်
ခြံမြန်မိမခါ ပြာကတ်ဒိုင်အလုံချင်ဗာရာဏသီရောင်။ သုတနပလံင်ပိုင်ဂ် ကလော်စကွဲရဂး
တဲ ပြာကတ်အာ အလုံချင်ဗာရာဏသီတဲ မူရ်ညးမွဲမသိုင်ကျင် မဝံင်ကိမသွံ့ပွန်ရော။ ယုံဒ်
သတ်ဂ်တဲ ဂတနူဝံ မဟံဝံဘောဇိန်ပွန်ရသံ။ ——” (ဗောဓိသတ်ဂး။) (၅၅၀။ ၉-၃၉၈။
ဒု-၄၅၄။ အစွေံ။)
- ဗောဓိသတ်ဟာပ်ပိုင်ဂယးတဲ သတ်ဝံဟိုက်သမ္ဘာရ၊ “ယုံမွေံ၊ ပစ္စေဂဗုတ်ပန်ဂ် ထောံကွဲသို့
ကိုန် ကိုန်ချင်ယဿပတ်တဲ မတိတ်ပခမီ ဟွဲကိုဂဗုတ်ဂ် နတသိုက် မဝံစသိုင်တအိုတ်ရ။ အဲ
ဒိုင်ပွဲသို့ကိုန် သိုအရီဒဒိုက်ဝံဂ် မူသွက်ဂိုဏ်းရော။ အဲသတိတ်ပခမီရ။ မွေံခြံမြန်ကောန်ခါရ”
ဗောဓိသတ်ဂး။ (၅၅၀။ ၉-၄၀၈။ ဒု-၅၀၄။ အစွေံ။) ပွဲမူဗွာ/ (ဘုရားလောင်းသည်) နံ
နက်စာစားပြီး၍ ချမ်းသာစွာနေလျက် မယားကိုခေါ်၍ “ရှင်မ၊ ဤလေးဆူကုန်သော ပစ္စေ
ဂဗုဒ္ဓါတို့သည် မင်းအဖြစ်ကိုစွန့်၍ ရဟန်းပြု၍ ပလိဗောဓ မရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ချမ်းသာသ
ဖြင့် လွန်စေကုန်၏။ ငါသည်ကား အခစားသဖြင့် အသက်ကိုမွေး၏။ ငါ့အား အိမ်၌နေသ
ဖြင့် အဘယ်မူအံ့နည်း။ သင်သည် သားငယ်တို့ကို သင်္ဂြိုဟ်၍သာ အိမ်၌နေရစ်လော့” ဟု
ဆို၏။ (၅၅၀။ တ-၃၃၁။ ညောင်ကန်။) (သင်္ဂြိုဟ် = ကူညီထောက်ပံ့သည်) ပွဲမူအေဂံ
လိက်/ - after breakfast seated at his ease, he (the Bodhisatta) called his
wife and said, “Wife, those four paccekabuddhas left kingdoms to be
Brethren and now live without sin, without hindrance, in the bliss of the
religious life: while I make a livelihood by earnings: what have I to do
with a householder’s life? Do you **take** the children and stay in the
house.” (The Jataka: Vol. III & IV: Book VII: p-231) (take = take care of,
take charge of)
- နွံကာလမွဲတဲ ကူသိမဂ္ဂဲစသတ္တုလမုတ်လမတ်ဂ် ညာတ်ကေတ်ကောန်စိုင်မွဲတဲ လပုံဖျင်အဿ
မာပိုတ်တဲ ညိုင်မသွတ်ကိုကောန်ဂွံကို စွံပွန်လဝ်တဲ သောမဒတ္တ ခုတ်လဝ်ယျာတဲ ကွတ်သုဆု
တံဂ် ဂွဲဗစတဲ ခြံမြန်လင်ကောန်စိုင်ဂ်ရ။ (၅၅၀။ ၉-၄၁၀။ ဒု-၅၁၁။ အစွေံ။) ပွဲမူဗွာ/
(ရသေ့သည်) တစ်နေ့သ၌ သစ်သီးကြီးငယ်အကျိုးငှာ သွားသည်ရှိသော် တစ်ခုသောဆင်
ငယ်ကိုမြင်၍ မိမိကျောင်းသို့ဆောင်၍ သားအရာ၌ထား၍ ထိုဆင်အား သောမဒတ်ဟူသော
အမည်ကိုမှည့်၍ မြက်သစ်ရွက်တို့ကို စားစေလျက် မွေး၏။ (၅၅၀။ တ-၃၄၃။ ညောင်
ကန်။) ပွဲမူအေဂံလိက်/ One day, searching for wild fruits, he saw an
elephant-calf, and took it to his hermitage: he made as if it were his own
son, calling it Somadatta, and **tended** it with food of grass and leaves.
(The Jataka: Vol. III & IV: Book VII: p-235) (**tend:** watch over, take care
of: ထိန်းကျောင်းသည်။ ကြည့်ရှုပြုစုသည်။/ ရှေ့ဆောင်အဘိဓါန်။ ဦးလွင်ဦး။)
- ပွဲကာလအတိက်တေံ ပွဲတုအိဂိဇ္ဈကုတ်ဂ် ဗောဓိသတ်ပို ကွဲဒ်ပွဲဇာတိတုတ် ကလိဝံကောန်
တြာံမွဲ သုပတ္တဒင်ယျ ခြံမြန်လင်မိကိုမခါ ဝံပတ္တပွဲမွဲလက် မွဲကိုအစောံဒြဟတ်တဲ ——။

(၅၅၀။ ၆-၄၂၇။ ဒု-၅၈၉။ အစော့။) ပဲ့မုဗ္ဗာ/ လွန်လေပြီးသောအခါ ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်၌ ဘုရားလောင်းသည် လင်းတမျိုး၌ဖြစ်၏။ ဘုရားလောင်း၏သားသည် သုပတ္တမည်သော လင်းတမင်းတည်း။ ထိုလင်းတမင်းသည် အထောင်မကသော လင်းတအခြံအရံရှိ၏။ အားနှင့် ပြည့်စုံ၏။ မိဘတို့ကို မွေး၏။ (၅၅၀။ တ-၄၈၆/၄၈၇။ ညောင်ကန်။) ပဲ့မုအေဂံလိက်/ Once upon a time the Bodhisatta came to life as a young vulture on the Vulture Mountain. Now his offspring Supatta, the king of the vultures, was strong and lusty and had a following of many thousands of vultures, and he **fed** the parent birds. (The Jataka: Vol. III & IV: Book IX: p-187/288)

- “ယုံခမီ၊ မာတုဂါမ္မုးဂ် မူဟိုတ်မ္မုပိုက်ကိုခေ့ရော။ မာတုဂါမ္မုးဝံ ခေ့ဒ်အသပုရိဟ်ရောင်။ ခေ့ ဟံဂြင်ဂုန်ညးရောင်။ ပဲ့မတုတေံ ကလော်အသုဂ် ငိုတ်လဝ်မာတုဂါတု စွံလဝ်ပွဲဂ်ကေတု ဝိုန် မြိမြိန်တံကိုလော် မာတုဂါမ္မုးဂ် တွဟ်နမင်မွဲ ဟံသုဟ်ရထ။ ပွမနိသဲကိုတြုမ္မဲဂ် ဟံသုဟ်ရ ထတုရ။ ပသတ်တွမင်မွဲကေတုခေ့ သုဟ်ရထမာန်ရော” (ကျာ်တြဲဂး။) (၅၅၀။ ၆-၄၃၆။ ဒု-၆၃၅။ အစော့။) ပဲ့မုဗ္ဗာ/ “ရဟန်း၊ အဘယ်ကြောင့် မာတုဂါမကို တောင့်တသနည်း။ ဤမာတုဂါမမည်သည်ကား ပေါင်းဖော်ခြင်းငှာ မထိုက်။ ကျေးဇူးကို မသိတတ်။ ရှေး၌ ဒါ နောရက္ခိသ်တို့သည်လည်း မျို၍ ဝမ်းဖြင့်ဆောင်၍လည်း မာတုဂါမကို **စောင့်ရှောက်ခြင်း ငှာ** မတတ်နိုင်ကုန်။ တစ်ယောက်သောယောကျာ်းကိုသာ မှီသည်ကိုပြုအံ့သောငှာ မတတ် နိုင်ကုန်။ သင်သည် အဘယ်သို့တတ်နိုင်လတ္တံ့နည်း။” (၅၅၀။ တ-၅၅၆။ ညောင်ကန်။) ပဲ့ မုအေဂံလိက်/ “Why, Brother, do you desire a woman? Verily woman is wicked and ungrateful. Of old Asura demons swallowed women, and though they **guarded** them in their belly, they could not keep them faithful to one man. How then will you be able to do so?” (The Jataka: Vol. III & IV: Book IX: p-313)
- မိမသုတ်ဂ် ပူဂိုသောတာပန်ရောင်။ ကောန်ဂ်တုန် ဒ်ဒုသီလတု ခေ့ဟံပွဲဟ်ကံဖိုရောင်။ ကြံ ဝံ မခေ့ပက္ခိကာဂစိုတ်တု ခြပ်တံဂ် မိခေ့မြိမြိန်လင်ရ။ တုမိခေ့သူးကိုကောန်ခေ့ရ။ “ယုံ ကောန်၊ ဒ်ဒ်မ္မိဟ်မ္မုးဂ် သျှင်ကလိဂံသန်။ ဒ်မ္မိဟ်တု ဒါနသီလဘာဝနာ မင်မွဲညိ။ သီဥပဟ်ဂ် လော် ဒဂိုန်ညိ။ မတိတ်ကလင်ပင်မိုင်ခေ့ညိ” မိခေ့ဂး။ (၅၅၀။ ၆-၄၃၉။ ဒု-၆၅၀။ အ စော့။) ပဲ့မုဗ္ဗာ/ မိဘတို့သည် သောတာပန်ဖြစ်ကုန်၏။ မိတ္တဝိန္ဒကသည်ကား သီလမရို၊ သဒ္ဓါတရားလည်းမရို။ ထိုအခါ ထိုမိတ္တဝိန္ဒကကို နောက်အဖို့၌ အဖသေလွန်သည်ရှိသော် ဥစ္စာကို **စီရင်သော**အမိသည် “အမောင်၊ သင်သည် ရခဲသောလူ၏အဖြစ်ကို ရ၏။ အလူ ပေးလော့၊ သီလဆောက်တည်လော့၊ ဥပုသ်စောင့်လော့၊ တရားနာလော့” ဟုဆို၏။ (၅၅၀။ တ-၅၈၂။ ညောင်ကန်။) ပဲ့မုအေဂံလိက်/ The mother and father of this lad had entered upon the First Path, but he was wicked, and unbeliever. When by and bye the father was dead and gone, the mother, who in his stead **managed** their property, thus said to her son - “My son, the state of man is one hard to attain; give alms, practise virtue, keep the holy day, give

ear to the Law.” (The Jataka: Vol. III & IV: Book X: p-1) (မြိမြန် = ထိန်းသိမ်း
စောင့်ရှောက်သည် = to take care of)

- ဗောဓိသတ်ပိုဒ်ဒ်ခြံ တို့ဗျိုင်ကေတ်ခြံလို့တုံ ပဒတ်ပျဲဂြိုပ်ဇွော်ရ။ ဗောဓိသတ်ကလိဝံကောန်
တြုံခါ မွဲဂ်လက္ခဏ မွဲဂ်ကာဠုဂးယု။ ပွဲကာလဂ် သတ်ဝံသိုင်ခြံဟို “ယုံကောန်တြုံအဲခါ၊ လ
မုဟ်ဝံ အဲဗျုအာတုံရ။ ဂကောံခြံလို့ဝံဂ် မွဲးတံမြိမြန်ညိ” ဂးတုံ ကောန်တြုံမွဲဂ် ခြံမသုန်
မသုန်ကွံ ဝိုင်ကီရ။ ပတွံနုဂ်တုံ ကောန်ခြံသိုင်ခါဂ် သိုဂကောံခြံလို့ဂ် မြိမြန်လတ်ရ။
(၅၅၀။ ၆-၁၁။ ပ-၃၅။ အစွေဝံ။) ပွဲမုဗ္ဗာ/ ဘုရားလောင်းသည် သမင်မျိုး၌ ပဋိသန္ဓေကို
ယူ၍ ကြီးခြင်းသို့ရောက်လတ်သော် သမင်တထောင်ခြံရံလျက် တော၌သာလျှင်နေ၏။ ထို
ဘုရားလောင်းအား လက္ခဏမည်သောသား ကာဠုမည်သောသားဟူ၍ နှစ်ခုသောသားတို့
သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုဘုရားလောင်းသည် မိမိ၏ကြီးရင့်သောကာလ၌ “အမောင်တို့၊ ငါ
သည် ယခုအခါ၌ အိုမင်းပြီ။ သင်တို့သည် ဤအခြေအရံအပေါင်းကို ဆောင်ကြလေကုန်
လော” ဟု ငါးရာငါးရာကုန်သော သမင်တို့ကို တဦးတဦးသောသားအား အပ်နှင်း၏။ ထို
အခါမှစ၍ ထိုနှစ်ခုသောသမင်တို့သည် သားအပေါင်းကို ဆောင်ကုန်၏။ (၅၅၀။ ပ-၆၆/
၆၇။ ညောင်ကန်။) ပွဲမုအေဂံလိက်/ - the Bodhisatta came to life as a stag.
Growing up, he dwelt in the forest as the leader of a herd of a thousand
deer. He had two young ones named Luckie and Blackie. When he grew
old, he handed his charge over to his two sons, placing five hundred deer
under the care of each of them. And so now these two young stags **were
in charge of** the herd. (The Jataka: Vol. I & II: Book I: p-35)
- ဗောဓိသတ်ပို အာက္ခိဒ်ကောန်သိုင်တေက်ဂ်ရ။ အာစိုပဒ်ဒ်ဗွဲတုံ မွဲရုပ်မဂေါဝ်လောန် မွဲတံ
ကီအစောံဒြဟတ်မလောန် ဇကုမွဲဗွတ်တမာမွေ့မြော်ဟေင်။ ကြံဝံ မိမဗောဓိသတ်ဗျုအာတုံ
ရံဝံဂးကီကောန်ရ။ “ယုံကောန်၊ လှဟ်ဝံ တြံဇမွဲဂ် တွဟ်နသအာဂ် အဲဟုံသွဟ်ရထရ
ကောန်။ ပြဝါတေက်ဂမုဗျိုင်ဝံဂ် ကောန်အဲမြိမြန်ရ” ဂးတုံ ပြဝါဂ် ဝိုင်ကီဗောဓိသတ်ရ။
(၅၅၀။ ၆-၄၈၄။ ၇-၂၂၃။ အစွေဝံ။) ပွဲမုဗ္ဗာ/ ဘုရားလောင်းသည် ထိုကျေးအပေါင်း၌
ကျေးမင်း၏သားအဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်၏။ ထိုဘုရားလောင်းသည် အရွယ်သို့ရောက်လတ်သော် အ
လွန်အဆင်းလှ၏။ အားအစွမ်းနှင့်ပြည့်စုံ၏။ လှည်းပုံတောင်းပမာဏရှိသော ကိုယ်ရှိ၏။ ထို
အခါ ဘုရားလောင်းအဘကျေးမင်းသည် အိုသောကာလ၌ “ငါသည် ယခုအခါ အဝေးသို့
သွားခြင်းငှာ မတတ်နိုင်ပြီ။ သင်ချစ်သားသည် ဤကျေးအပေါင်းကို ဆောင်လော့” ဟု ဘု
ရားလောင်းအား ကျေးအပေါင်းကို ဆောင်နှင်း၏။ (၅၅၀။ ၈၇-၂၀၈။ ညောင်ကန်။)
(ဆောင်လော့ = ဦးဆောင်လော့) ပွဲမုအေဂံလိက်/ At that time the Bodhisatta was
born among this flock of parrots, as the son of the king of the parrots. He
grew up handsome and strong, big his body was as the nave of a cart-
wheel. His father now grown old said to him, “I am able no longer to go
far afield; do you **take care of** this flock,” and committed the lordship of
it to his son. (The Jataka: Vol. III & IV: Book XIV: p-176)

((((((((((((((((((())))))))))))))))))))